

- *lealta` processwali – obbligu li tinghata informazzjoni lill-kontroparti*
- *-interest ġuridiku tal-werriet li jimpunja kuntratt tad-decujus*

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMHALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

ILLUM, 9 ta' Dicembru 2021.

Rikors Nru. 1151/2019 GM

Angela sive Angele Scerri (208665M)

VS

**L-Avukat Dr Joseph M. Sammut (430083M) u martu Sonia-Catherine
Sammut (766261M)**

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Ġuramentat ta' Angela sive Angele Scerri li permezz tiegħu wara li ppremettiet illi :

Hija eredi unika ta' Giovanna Grixti, xebba bint il-mejtin Carmelo Grixti u Carmela Grixti nee` Sammut, twieldet iż-Żurrieq u kellha l-karta tal-identita' numru 816330M, li mietet fit-22 ta' Ġunju 2018, u dan kif jirriżulta mill-aħħar testment tagħha pubblikat min-Nutar Dottor Charlene Mifsud fit-23 ta' Lulju 2014, kopja ta' liema qed tiġi annessa u mmarkata Dokumenti "AS1" u "AS2".

Din Ġiovanna Grixti kienet tgħix ma' żewġ huġha oħra, mhux miżżewġin, ċjoe Joseph Grixti u u Vincenza Grixti. Għalkemm l-esponenti ma kinetx tiġi minnhom, kellha relazzjoni mill-qrib haġna mat-tlett aħwa Grixti.

Il-konvenut Dr. Joseph Sammut kien avukat ta' Joseph Grixti f'kawża petitorja fl-ismijiet **Joseph Grixti et vs Anthony Ellul et** (Rik' Ġur' Nru. 125/06) li l-istess Joseph Grixti kien fetah fis-17 ta' Frar 2006 dwar porzjoni diviża ta' art bi blat, haġrija, sigar tal-harrub u tin, magħrufa bħala 'Ta', Gasla" fil-limiti tan-Nigret, fiż-Żurrieq, tmiss ma' triq pubblika, ma' proprjeta' oħra tiegħu stess, u ma' sqaq dejjaq li jifred din il-proprjeta' minn ma' proprjeta' ta' Carmelo Sammut, missier il-konvenut.

Ftit granet biss wara li ġiet preżentata din il-kawża, fl-24 ta' Frar 2006, il-konvenut Dr. Sammut iffirma konvenju mal-klijent tiegħu Joseph Grixti, li deher f'ismu u f'isem iż-żewġ huġha l-oħra, biex jixtri parti mill-istess art li fuqha għamel il-kawża, tal-kejl ta' ċirka 521.35 metri kwadri, bil-prezz irriżorju ta' Lm450. Il-konvenju kellu jibqa' fis-seħħ sa żmien xahrejn minn meta tiġi deċiża l-kawża. Kopja ta' dan il-konvenju qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument "AS3".

Bi skrittura datata 26 ta' Frar 2006, Ġiovanna Grixti u Vincenza Grixti jidhru li għamlu b'salib biex jikkonfermaw u jirratifikaw l-konvenju li kien għamel huġhom jurnejn qabel. Kopja ta' din l-iskrittura qed tiġi annessa u mmarkata Dokument "AS4".

Fit-8 ta' Lulju 2010, l-intimat Dr. Joseph Sammut iffirma konvenju iehor ma' Joseph Grixti fuq biċċa oħra mill-istess art li fuqha kien hemm il-kawża, tal-kejl ta' 172 metru kwadru, bil-prezz irriżorju ta' €350. Anke dan il-konvenju kellu jibqa' validu sa xahrejn minn meta tiġi deċiża l-kawża. Kopja ta' dan il-konvenju qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument "AS5".

Meta Joseph Grixti rċieva n-notifika tar-registrazzjoni ta' dan it-tieni konvenju, assigura lil huġha fil-preżenza tal-esponenti li l-konvenju kien taparsi, u li għamlu fuq parir tal-avukat konvenut biex ikollu aktar saħħa biex jirbaħ il-kawża.

Joseph Grixti miet fit-23 ta' Lulju 2014, u wirtuħ iż-żewġ huġha Vincenza Grixti u Ġiovanna Grixti, f'ismha ugwali bejniethom. Vincenza Grixti mietet warajh fit-23 ta' Frar 2015, u l-wirt tagħha għadda għand oħtha Ġiovanna Grixti.

Il-kawża msemmija fl-ismijiet **Joseph Grixti et vs Anthony Ellul et** (Rik. Nru 125/06) kienet deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili favur l-istess Joseph Grixti fts-7 ta' Lulju 2011, u s-sentenza għaddhiet f'gudikat wara li ma ġietx appellata. Kopja ta' din is-sentenza qed tiġi hawn annessa u

mmarkata Dokument "A56". F'dak il-perjodu, Giovanna Grixti kienet rikoverata fl-isptar San Vincenz de Paule.

Intant, iż-żewġ konvenji li kellu l-intimat Sammut skadew definittivament.

B'danakollu, fl-20 ta' Novembru 2017, l-intimat avukat Sammut mar għall-gharieda hdejn Giovanna Grixti l-isptar San Vincenz) u miegħu ha lin-Nutar Carmel Gafa', fejn giegħelha tagħmel salib fuq skrittura biex tirratifika u ggedded iż-żewġ konvenji skaduti. Kopja ta' din l-iskrittura li fuqha jingħad li Giovanna Grixti għamlet salib qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument "AS7".

Fis-27 ta' Novembru 2017, l-intimat avukat Sammut bagħat lil Giovanna Grixti ittra uffiċjali biex tersaq għall-kuntratt tal-bejgħ, kopja ta' liema qed tiġi annessa u mmarkata Dokument "AS8".

Giovanna Grixti kienet imwerwra mill-intimat avukat Sammut, tant li lanqas biss riedet taraħ jew tiltaqa' miegħu. Sforz din il-biza', inkarigat lill-esponenti sabiex tidher hi f'isimha ma' Dr. Sammut, u tiffirma l-kuntratt skont kif ried hu. Dan l-att gie publikat mill-istess Nutar Carmel Gafa' fis-6 ta' Diċembru 2017. Kopja ta' dan il-kuntratt qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument "AS9".

Il-kunsens ta' Giovanna Grixti għall-iskrittura tal-20 ta' Novembru 2017, u għall-kuntratt imsemmi tas-6 ta' Diċembru 2017, kien ivvizzjat minhabba biza', vjolenza u għemil doluż da parti tal-intimati, kif ukoll minhabba żball ta' fatt, u dan kif ser jirriżulta aħjar fil-kors tat-trattazzjoni ta' din il-kawża, u għalhekk l-istess kuntrattazzjonijiet u kulma setgħet għamlet Giovanna Grixti fil-frattemp in konnessjoni magħhom ma jiswewx.

Għalkemm l-intimat avukat Dr. Joseph Sammut iffirma waħdu ż-żewġ kuntrattazzjonijiet impunjati b'din l-azzjoni, l-esponenti taf li dan għamlu fiż-żwieġ tiegħu mal-intimata Sonia-Catherine Sammut, u għalhekk permezz ta' ittra uffiċjali tat-18 ta' Novembru 2019, l-esponenti sejhiet liż-żewġ intimati flimkien sabiex jersqu għar-rexxissjoni - tal-att tal-bejgħ imsemmi publikat min-Nutar Dottor Carmel Gafa' fis-6 ta' Diċembru 2017. Kopja ta' din l-ittra uffiċjali qed tiġi annessa u mmarkata Dokument "AS10".

Minkejja li l-intimat avukat Dr. Joseph Sammut kien debitament notifikat bl-imsemmija ittra uffiċjali, sal-lum baqa' inadempjenti, u l-istess l-intimata martu Sonia-Catherine Sammut.

Talbet lil din il-Qorti sabiex:

a. Tiddikjara u tiddeċiedi illi l-kunsens ta' Giovanna Grixti għall-iskrittura fuq imsemmija datata 20 ta' Novembru 2017 u għall-kuntratt ta' bejgħ taż-żewġ appezzamenti ta' art fiż-Żurrieq lill-intimat avukat Dr. Joseph Sammut, pubblikat min-Nutar Carmel Gafa' fis-6 ta' Diċembru 2017, kienu vizzjati bi vjolenza, għemil doluż u/jew bi żball ta' fatt;

b. Konsegwentement, tiddikjara u tiddeċiedi li l-imsemmija skrittura datata 20 ta' Novembru 2017 u att pubblikat min-Nutar Carmel Gafa' fis-6 ta' Diċembru 2017 ma jiswewx;

c. Konsegwentement ukoll, tordna l-pubblikazzjoni tal-att ta' rexxissjoni opportun għall-istess att ta' bejgħ pubblikat min-Nutar Carmel Gafa' fis-6 ta' Diċembru 2017;

d. Tahtar Nutar Pubbliku sabiex jippublika l-att ta' rexxissjoni, f'dawk il-jum, hin u post li din il-Qorti jidhrilha xieraq;

e. Tahtar kuraturi deputati sabiex jidhru għall-eventwali kontumati fuq l-istess att ta' rexxissjoni.

Rat li l-kawża giet differita għas-sentenza fuq it-tieni u t-tielet eċċezzjonijiet tal-konvenuti u ċjoe`:

2. L-intimata Sonia-Catherine Sammut għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-gudizzju bi spejjez għar-rikorrenti stante illi hija la hija proprjetarja u l-anqas firmatarja fuq xi dokument ta' akkwist tal-art mertu ta' dawn il-proċeduri peress illi teżisti skrittura ta' separazzjoni ta' beni in atti Nutar Dr Carmelo Mangion li kopja tagħha ser tiġi esebita permezz ta' nota separata.

3. It-talbiet attriċi li permezz tagħhom qiegħda tattakka l-kuntratt tas-6 ta' Diċembru 2017 għandhom jiġu miċhuda minhabba nuqqas ta' interess ġuridiku tagħha. Illi r-rikorrenti ma kinitx parti la fl-iffirmar tal-konvenji minnha ndikati u l-anqas fuq l-att finali.

Rat l-atti tal-kawża.

Semgħet it-trattazzjoni bil-fomm tal-abbli avukati difensuri dwar l-eċċezzjonijiet imsemmija.

Ikkunsidrat:

Dwar it-tieni eċċezzjoni: Irriżulta li l-konvenuta Sonia-Catherine Sammut mhux biss mhix parti fil-kuntratt li l-attriċi qiegħdha timpunja, imma wkoll li lanqas hi involuta bħala mart il-konvenut l-ieħor billi qatt ma kienet komparteċipi fil-komunjoni tal-akkwisti stante li din giet eskluża permezz ta' skrittura ante-nuptjali. Għalhekk mhix legittima kontradittriċi għat-talbiet attriċi. B'danakollu, għandha tbat i l-ispejjeż tagħha tal-kawża billi naqset milli tissenjala dan meta giet interpellata fir-rigward qabel ma nfetħet il-kawża. Fil-proċeduri ġudizzjarji kull parti għandha l-obbligu tal-lealta` mhux biss lejn il-Qorti imma wkoll lejn il-kontroparti. Parti ntegrali ta' dan l-obbligu hu li ma tħallix lill-parti avversarja fl-għama u ma tiżvelax fatti rilevanti li jistgħu jikkonduċuha biex ma tipproċedix bi proċeduri ġudizzjarji għalxejn.

Dwar it-tielet eċċezzjoni: B'mod ġenerali, jiġi mgħoddija lill-werriet l-attiv u l-passiv kollu tal-mejjet; jiġu esklużi biss id-drittijiet u obligazzjonijiet ta' xorta strettament personali. Tiġi trasmessa l-proprjeta` u jeddijiet reali oħra, esklużi l-użufrutt, l-użu u l-abitazzjoni. Jiġu mgħoddija l-krediti, il-kuntratti, u, b'mod ġenerali, il-poteri awtonomi kemm sostanzjali kif ukoll proċesswali, hliet dawk ta' karattru personali u dawk iddikjarati intransmissibbli. Strettament personali huma rapporti ġuridiċi li jkunu nholqu minhabba l-kwalitajiet personali tal-mejjet. Hekk per eżempju l-impjeg u l-mandat ma jintirtux. Izda mhux hekk ukoll id-dritt li wieħed jimpunja kuntratt. Għalhekk m'hemmx dubju li l-werriet ikollu interess ġuridiku sħiħ li jipproċedi ġudizzjarjament biex jiddeduċi drittijiet bħal dawn.

Decide:

Għal dawn il-motivi l-Qorti:

- (1) Tilqa' t-tieni eċċezzjoni u tillibera lill-konvenuta Sonia-Catherine Sammut mill-osservanza tal-ġudizzju, b'dan illi tbat l-ispejjeż tagħha.
- (2) Tiċhad it-tielet eċċezzjoni.

Tordna l-prosegwiment tal-kawża.

Spejjeż l-oħra ta' din is-sentenza a kariku tal-konvenut l-Avukat Dr Joseph M Sammut.

Moqrija.

ONOR. IMĦALLEF

GRAZIO MERCIECA